

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan vesiresilienssistrategiasta, ympäristövaliokunnan kokous 10.10.2025

WWF Suomi
Sisävesivastaava
Jenny Jyrkänkallio-Mikkola

© Alkuperäiset kuvat: ESA Copernicus Sentinel Data & USGS/NASA Landsat Program, SYKE. Satelliittikuvien karttapalvelu Tarkka

Leudot talvet yleistyvät: Siuntion- ja Ingarskilanjoet 17.1.2023

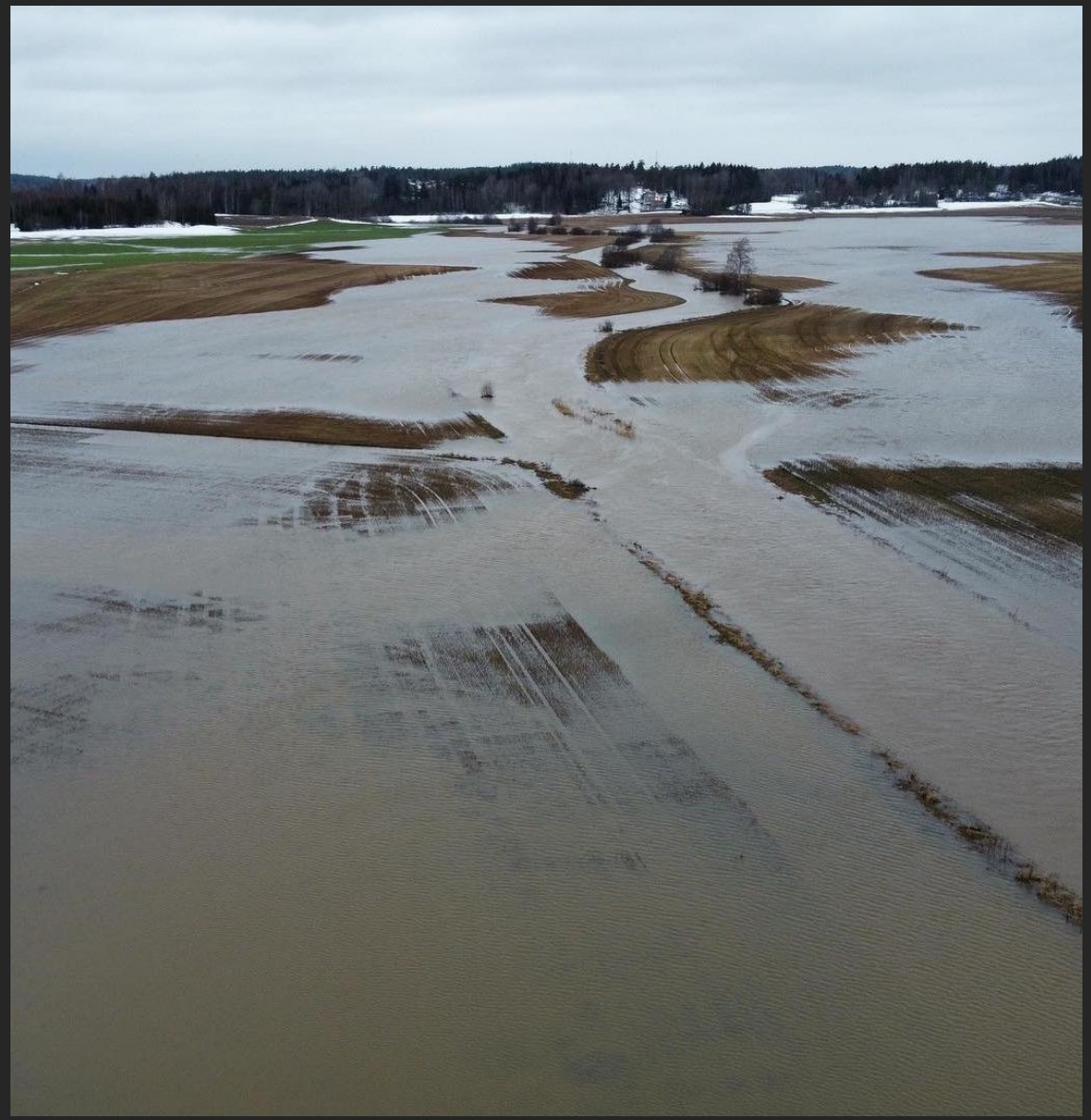

Copyright: Lea Pakkanen /WWF

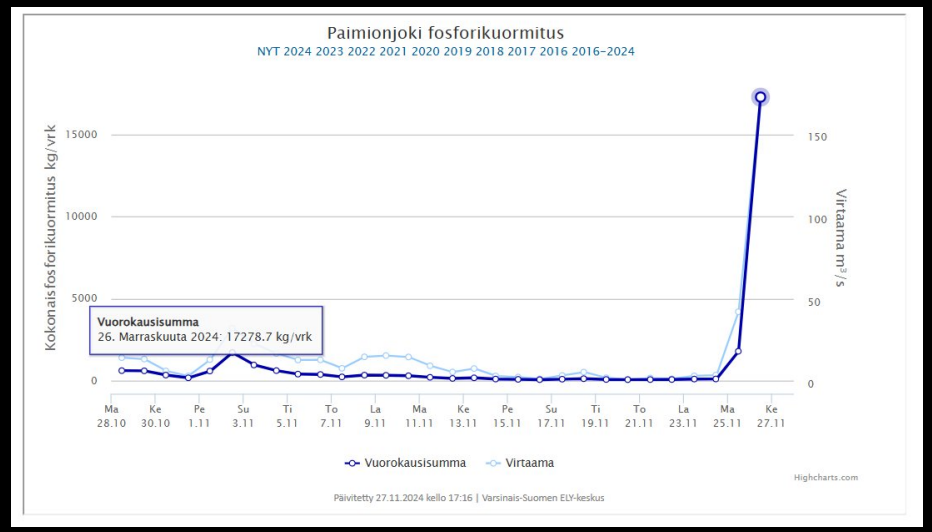

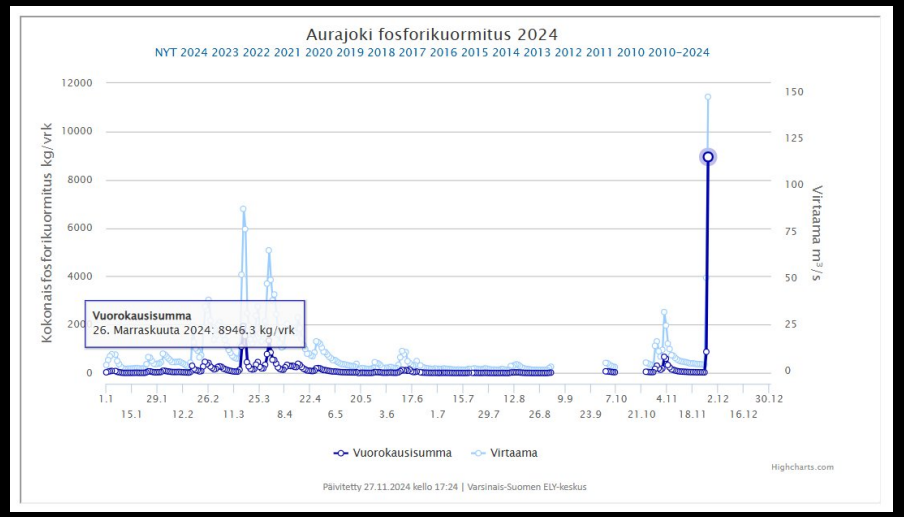

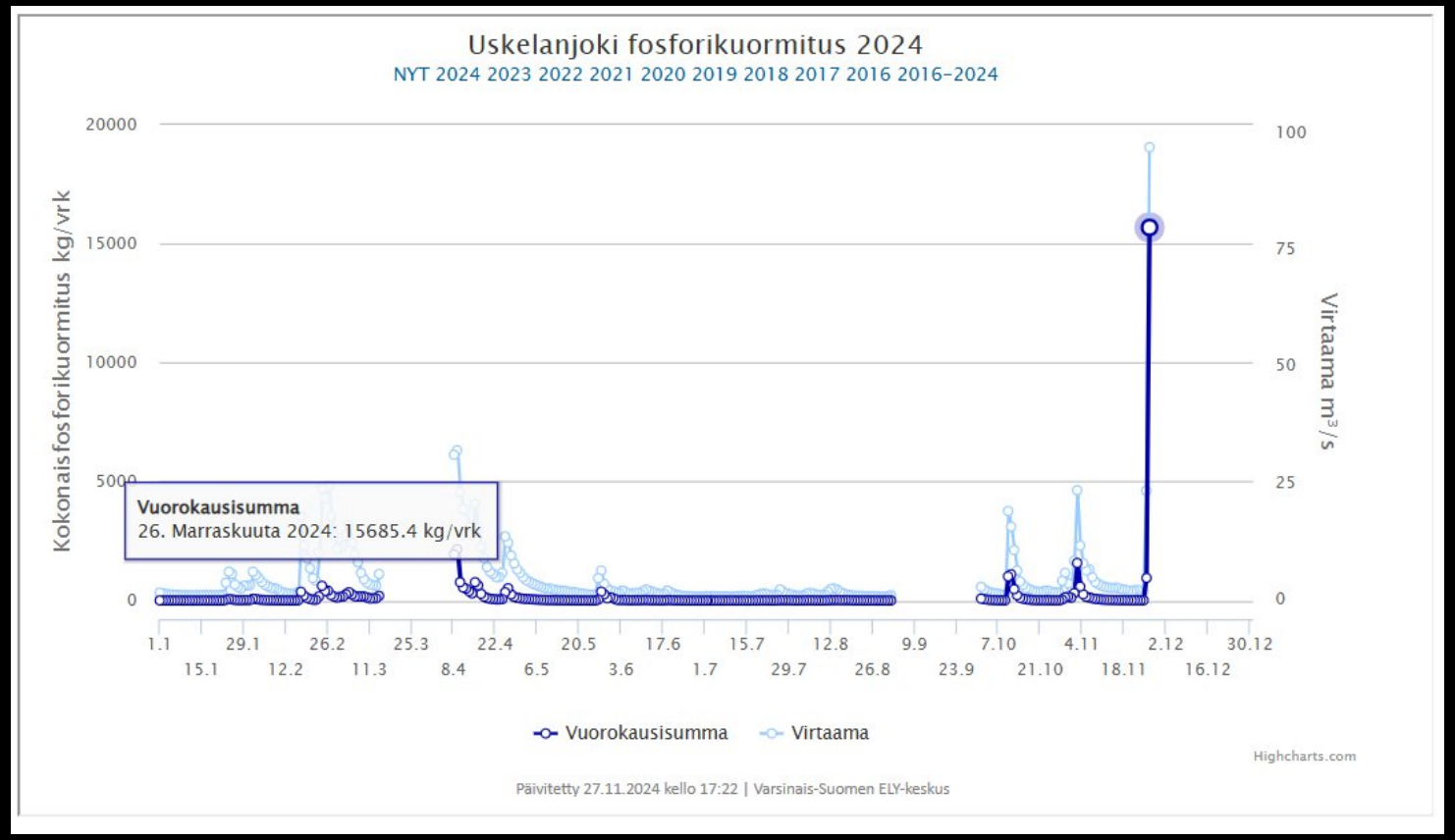

Lähde: Vesimittari https://wwwi2.ymparisto.fi/i2/vesimittari/

Vesiresilienssistrategia on hyvin tärkeä

- Strategian lähtökohdat ja päätavoitteet ovat kannatettavia, mutta monimuotoisuuden turvaaminen tulee esille huonosti.

-Ilmastonmuutoksesta aiheutuvat säiden ääri-ilmiöt yleistyvät Euroopassa → jopa henkilövahinkoja ja mittavia taloudellisia menetyksiä.

-Veden riittävyyttä ei Suomessakaan tule pitää itsestään selvyytenä.

-Säiden ääri-ilmiöissä ei vielä Suomessa ole menetetty ihmishenkiä, mutta tulvat ja kuivuus ovat olleet haitallisia vesistöille, maanviljelylle ja rakennetulle ympäristölle.

Luontopohjaiset ratkaisut

- Strategian toimeenpanossa tulee keskittyä luontopohjaisiin ratkaisuihin teknisten ja hybridiratkaisuiden sijaan.
- Valuma-alueiden kykyä pidättää vettä on heikennetty merkittävästi, kun luontaisia vedenviipymäpaikkoja kuten soita, kosteikkoja on hävitetty muun maankäytön tieltä.
- Luontopohjaiset ratkaisut, kuten soiden ennallistaminen, kosteikko- ja tulvatasanne rakentaminen, peitteinen metsänkasvatus ja ojitusten välttäminen tuottavat monihyötyjä:
  - tasaavat virtaamia: vähentävät tulvia ja kuivuutta
  - pidättävät ravinteita ja kiintoainesta
  - lisäävät monimuotoisuutta
- Vastaavat moniin tavoitteisiin: vesipuitedirektiivi, ennallistamisasetus, biodiversiteettistrategia

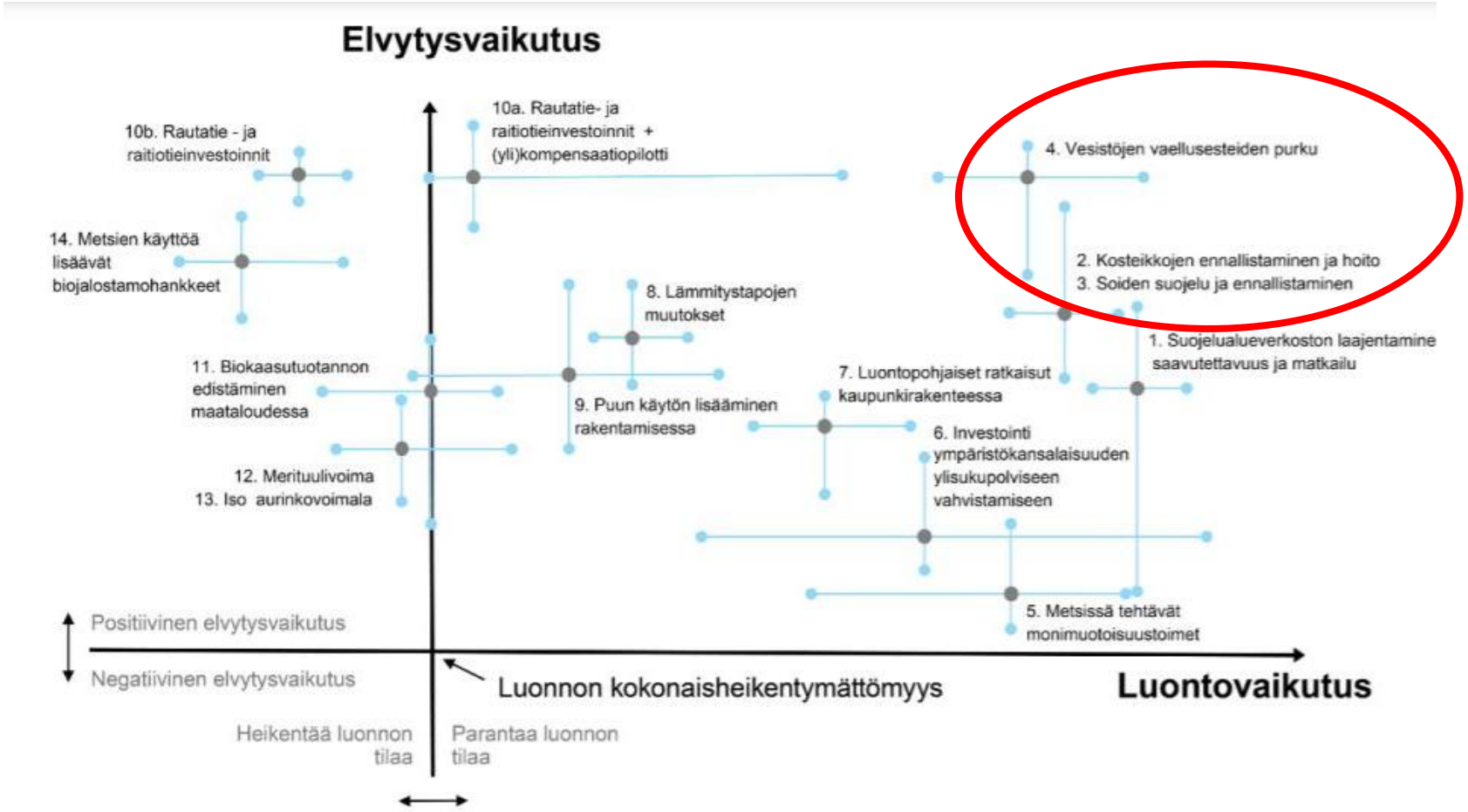

Kuva 1. Eri toimenpiteiden elvytys- ja luontovaikutukset. Mitä ylempänä kuvassa toimenpide sijaitsee, sitä suurempi o sen työllisyysvaikutus ja mitä kauempana oikealla toimenpide sijaitsee, sitä positiivisempi on sen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen. Kuvaajan oikeassa ylänurkassa ovat toimenpiteet, joilla on parhaat työllisyys- ja luontovaikutuks ja alhaalla vasemmalla vastaavasti heikoimmat. Toimenpiteet on numeroitu parhaimman luontovaikutuksen mukaises järjestyksessä. Viikset kuvaavat vaikutusten arvioituja vaihteluvälejä. Toimenpiteen sijoittuminen vaihteluvälin ääripäi välille riippuu toimenpiteen toteutustavasta. Tarkemmat kuvaukset toimenpiteiden vaikutuksista ja niihin liittyvistä suosituksista on esitetty sivuilla 5–12.

Luontopaneeli: vaellusesteiden purkamisella, kosteikkojen ennallistamisella ja hoidolla ja soiden ennallistamisella ja suojelulla parhaat työllisyys- ja luontovaikutukset

Rahoitus

- Hienoa, että Suomi korostaa kannassaan, että Euroopan investointipankin rahoituksen kohdistamisessa tulisi painottaa valuma-aluelähtöistä vesienhallintaa, luontopohjaisia ratkaisuja, veden pidättämistä ja maan kasvukuntoa.
- Rahoituslähteiden yhdistämisen sujuvoittaminen on tärkeää: EU-, kansallinen ja yksityinen
- Kannatettavaa, että seuraavalla CAP-ohjelmakaudella myös vesienhallintaa tuetaan, mutta rahoitus keskeistä
- Vesienhoidon tehostamisohjelma sekä AHTI-, NOUSU-, SOTKA., METSO ja Helmi-ohjelmat ovat tuoneet ilahduttavasti lisää rahoitusta vesienhoitoon, mikä on mahdollistanut vesienhoitotoimijoiden ja toimenpiteiden määrän kasvamisen. HYVIN tärkeää, että näiden ohjelmien rahoitus turvataan tulevaisuudessa

Toimeenpano

- MMM:n ja YM:n julkaisema Valuma-aluesuunnittelun tiekartta toimii hyvänä pohjana valuma-aluetasoisen vesiensuojelutyölle, mutta on varmistuttava valuma-aluetason työn valtakunnallisesta laajentumisesta ja luontopohjaisten ratkaisuiden riittävästä toimeenpanosta.
- Maa- ja metsätalousalueiden lisäksi rakennetussa ympäristössä on syytä tehdä toimenpiteitä.
- Valuma-aluetason vesiensuojelutyö on pitkälti hanketoiminnan varassa, sillä toimenpiteiden toteuttaminen vaatii taloudellisten resurssien lisäksi aikaa ja osaamista, joita on joskus jopa rahoitusta hankalampaa löytää.
- Riittävä rahoitus valuma-aluekoordinaattoreiden toimintaan ja toimenpiteisiin aivan keskeistä

Sääntelyn yksinkertaistaminen

- Meristrategia-puitedirektiivin harmonisointi muun lainsäädännön kanssa ei saa johtaa tavoitetason laskemiseen. Päinvastoin harmonisoinnin tulee johtaa siihen, että muu lainsäädäntö ottaa puitedirektiivin tavoitteet paremmin huomioon ja mahdollistaa meren hyvän tilan saavuttamisen.
- Raportoinnin yksinkertaistaminen ei saa johtaa siihen, että jo sovittujen toimenpiteiden toimeenpano tai toimeenpanon seurannan laatu ja luotettavuus kärsii, tai että toimeenpanon yleinen kunnianhimon taso laskee.
- Meren hyvän tilan saavuttamisen tavoitevuosi oli 2020, ja toimenpiteiden vaikuttavuuden ja toimeenpanon seuranta ja raportointi tulee jatkossakin olemaan erittäin tärkeää.
- Nitraattidirektiivi on merkittävä vesiensuojelun ohjauskeino, eikä sitä tule heikentää.

Kansainvälinen näkökulma

- Ympäristö- ja ilmastoturvallisuuden roolia tulisi korostaa osana kokonaisturvallisuutta. Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko nostaa planetaarisen kolmoiskriisin roolin osana globaalia turvallisuuspolitiikkaa → turvallisuusaspektia tulisi korostaa
- Kansainvälisen vesialan näkökulmia voisi laajentaa laajemmin ympäristö- ja ilmastonäkökulmiin. Valmistelussa olisi hyvä huomioida vasta valmistunut tulevaisuusselonteko: asioita tulisi tehdä jo nyt sillä ilmastonmuutos ja luontokato eivät ole kaukana tulevaisuudessa, vaan ne vaikuttavat jo nyt meihin kaikkiin.
- Suomen tulee johdonmukaisesti edistää sääntöpohjaista kansainvälistä yhteistyötä eli tulevaisuusselonteon kuvaamaa Yhteistyön maailmaa sekä kansainvälisesti, EU:ssa että kotimaan politiikassa.

Vesiresilienssistrategian yhteydessä julkaistu komission suositus ohjaavista periaatteista vesitehokkuuden edistämiseksi

- Suositus sisältää hyvin tärkeitä keinoja vesitehokkuuden edistämiseksi kuten ekologinen virtaama, vesitaseen laskenta valuma-aluetasolla, kuivuusriskien hallinnan integrointi osaksi vesienhoitosuunnitelmia ja luonnonmukaisten vedenpidätyskeinojen priorisointi.
- Sitoutuminen tavoitteisiin on keskeistä vesitehokkuuden edistämiseksi, muuten ei voida varmistaa riittävää toimeenpano.
- Tavoitteet voidaan asettaa kansallisesti huomioiden alueelliset olosuhteet, mutta toimenpiteitä tulee joka tapauksessa tehdä kaikilla vesienhoitoalueilla ja kaikilla valuma-alueilla.
- Suomen järvien pinta-alasta 13 % ja jokivesistä 32 % ei ole hyvässä ekologisessa tilassa, mikä johtuu riittämättömästä toimeenpanosta. Vesipuitedirektiivin määräaika 2027 vesistöjen hyvälle ekologiselle tilalle koittaa hyvin pian.

Vesiresilienssistrategian yhteydessä julkaistu komission suositus ohjaavista periaatteista vesitehokkuuden edistämiseksi

- Jo toteutettujen toimenpiteiden huomioiminen vesitehokkuuden tavoitteen mittaamisessa on kannatettavaa. Lisätoimenpiteet ja pitkäjänteinen vesiensuojelurahoitus tavoitteiden savuttamiseksi on hyvin tärkeää.
- Ekologisen virtaaman turvaaminen on virtavesiekosysteemien hyvän tilan turvaamiseksi keskeistä. WWF pitää hyvin tärkeänä, että Suomi turvaa ekologisen virtaaman kaikissa virtavesissä.
- Vesiresilienssin mukanaan tuomat liiketoimintamahdollisuudet ovat myönteisiä, mutta vesien hyvän ekologisen tilan saavuttamisesta ja ylläpitämisestä on pidettävä kiinni. Hankkeita ei kuitenkaan pidä toteuttaa luonnon kustannuksella ja vesien tilaa vaarantaen.

Vihrean-siirtyman-pelisaannot-2025_ymparistojarjestot.pdf

WWF on tehnyt vesienhallintatyötä lähes 20 vuotta ja vetänyt alueellisia vesiensuojeluhankkeita Länsi-Uudellamaalla vuodesta 2018. Alueina Siuntion-, Ingarskilan- ja Inkoonjoen valuma-alueet sekä rannikon läheiset välivaluma-alueet. Tavoitteena parempi vesienhallinta luontopohjaisin ratkaisuin.

Kohteet on rakennettu yksityisille maille yhteistyössä yksityisten maanomistajien kanssa.

27 kosteikkoa
12 kaksitasouomaa
Useita pohjakynnyksiä
Uoman luonnonmukaistamisia

VESIENSUOJELUN TEHOSTAMIS-OHJELMA

=<u>maanomistajille vapaaehtoisia toimenpiteitä</u>

Työ vaatii rahoitusta, koordinointia, suunnittelua ja yhteistyötä. Harvalla maanomistajalla on tähän aikaa tai motivaatiota. <u>Alueelliset hankkeet voivat edesauttaa näiden tärkeiden kohteiden syntymistä.</u>

<u>Alueella on saavutettu merkittävä muutos maanomistajien suhtautumisessa luontopohjaisiin ratkaisuihin ja toteutusta odottavia kohteita on useita. Tätä mahdollisuutta olisi erittäin suuri sääli jättää käyttämättä.</u>

<u>Pitkäjänteisen työn ja rahoituksen merkitys on suuri.</u>

ÄNSI-UUSIMAA

Sovellukset Näköisle

Etusivu / Paikalliset

Inkoonjoen suojaksi tehdään uutta, uljasta ko
koa – WWF on rakennuttanut Inkooseen jo u
kosteikkoja vähentämään jokiveden ravinteita
tulvia

Kosteikon keskelle tehdään pyöreä saari. WWF:n suojeluasiantuntija Viivi Kaasonen ja maanomistaja Jaakko
köiden vaihetta torstaina Västankvarnissa. HELENA SOINIO

Kiitos